

PISMO ZA DENISA

Nasja Stošić Padovan Vela Luka

Dugogodišnja knjižničarka, kulturna i prosvjetna radnica Vele Luke Nasja Stošić Padovan umrla je u svibnju 2020., ostavivši za sobom Knjižnicu koju je gradila praktički od samih temelja (1972.–2010.), brojne postavljene izložbe i realizirane kulturne programe, ali i pjesme koje je objavljivala u časopisu "Mogućnosti". U ovom broju Lanterne objavljujemo njezino pismo Denisu Berkoviću s prisjećanjem na izložbu III. Međunarodnog susreta umjetnika u Veloj Luci 1972.

11.3.2015.

Obećala sam ti, Denis. Prošlog proljeća, a zapisujem tek danas. Nije ti baš stalo do ovoga, zar ne? Inače bi pitao. Nije ni meni previše, ali pamtim. Ti si zaboravio. Želim te podsjetiti, iako sam ti već ispričala. Nisi se ničega sjećao. Možda si ponovno zaboravio, a ja ne želim da zaboraviš. Je li pošteno htjeti da drugi ne zaborave o sebi? Ne znam.

Uglavnom, bilo je ovako. 1972. godina. Ljeto. Oko 11h ujutro. Vrućina i malo maestra. Prizemlje Osnovne škole. Ona velika sala koja je služila za izložbeni prostor. Popodne se otvara izložba 3. Međunarodnog susreta umjetnika. Učestvuje tko god želi. Umjetnici, amateri – strani i domaći, Lučani. Zidovi su puni slika, sala puna ljudi. Pomalo umorni, pomalo napeti, ponajviše gladni. Otišli bi. I odlaze. Jedan po jedan. Skoro pa da se već zaključava.

Kad – mali vjetrić, mali dječaci. Na vrata, pa unutra. Nema straha. Nosi dvije slike, želi izlagati. Pokazuje ih. Friška pitura. Još mirišu. Kolorit? Valjda ono što se našlo pri ruci. Sivo, ljubičasto. Sjećam li se dobro? Još malo neke tamne, možda crne? Teme? Petar i Kosa gledaju. Kupe se ostali. Može li se upotrijebiti ova riječ, je li prava – zblenuti? Mislim

Kritičari iz Pariza komentiraju. Govore brzo, francuski. Ne razumiješ ih, naravno, ali oni povlače za sobom diskusiju prisutnih. I onda se desi mala simpatična stvar. Netko se pomakne i tvoja slika u desnoj ruci kao da se odazove na taj pokret i eto ti ga na, tako bismo rekli, dotični je zapituran, a po slike – nema.

da jest. Zblenuti su. Dobra riječ. Odakle su izronile te dvije vizije? Stoji mali dječak u kratkim hlačama i u svakoj ruci, kao da će se sad nakloniti, drži po jednu sliku i svi pilje. Stajao si desno mene. Toga se dobro sjećam. Petar i Kosa lijevo, tebi nasuprot. Zatim, krug se pomalo širi. Oko njega drugi polukrug nasuprot tebi. Za početak bez riječi, pa malo riječi, na kraju puno riječi. Prve tebi – prima se, druge između sebe. Kritičari iz Pariza komentiraju. Govore brzo, francuski. Ne razumiješ ih, naravno, ali oni povlače za sobom diskusiju prisutnih.

I onda se desi mala simpatična stvar. Netko se pomakne i tvoja slika u desnoj ruci (vidim to kao sada) kao da se odazove na taj pokret i eto ti ga na, tako bismo rekli, dotični je zapituran, a po slike – nema. Sad se opet kreću k tebi. Kao da je nestanak dijela slike doveo tebe u malo veću prisutnost nego do sada. Ti si neobično miran. Nije te nimalo zbunilo, ni uzrujalo „uništenje“ tvog djela. „Lako ću

ja. Popravit ću. Do izložbe.“ I ode Denis. Malo prije otvaranja slika je zabrukvana pored prve na zid. Znaš li gdje, na koji zid? Onaj između dva prozora, s morske strane. Tukla je u oči čim se uđe.

Kako si izgledao na otvaranju? Isto kao ujutro. Iste hlačice, kratke, nekakve šlapice i majica kratkih rukava s malo friške piture. Neprimjetan među ljudima, primjetan na zidu.

p.s. Budući da se ti ničega ne sjećaš, a slike ne znaš gdje su ti, moram se ja sjećati.

Slika 1

Format približno 40 za 35-40. Isto i druga. Vrsta boje? Ne znam, nekakvo ulje. Možda pitura za kaiće? Široki potezi kista – možda piturski pineli? Ti bi se bar toga mogao sjetiti. Sad najvažnije. Tema.

Zemaljska kugla. Na njoj nekakav stvor – čovjek gorila?

U pokretu. Gazi zemlju. Grub. Nesvjestan i besvjestan. Nabrekli mišići. Bose noge. Pobjedonosni uništavatelj. Prljavost.

Slika 2

Format isti kao slika 1. Boja i tehnika rada – isto. Ovo je ona popravljena.

Tema: Pauk.

Velika mreža i u njoj pauk. Pauk je glomazan. Po nečemu slični onom čovjeku gorili. Dominira prljavo sivo, krvavo ljubičasta.

Ovo je prvo što vidim kada se prisjećam tih slika. Ne želim više pisati. Bojim se da bi to onda počela biti moja interpretacija sjećanja, počela bih to biti ja, a ne ti. Ovo je doista bljesak sjećanja, ništa više. I budući da si ti sve zaboravio – ja ti ga predajem.

Mali dječaciću u odraslom Denisu pozdrav

Nasja